

Tikšanās pie zemkopības ministra par MK protokollēmuma par Informatīvo ziņojumu
"Informatīvais ziņojums par koksnes tirgus stabilizācijai valsts akciju sabiedrības
"Latvijas valsts meži" piegādēs ieviesto cenu korekciju rezultātu" izpildi

PROTOKOLS

Rīgā

2025. gada 5. martā

Nr. «DOKREGNUMURS»

Tikšanās vieta Zemkopības ministrija

Piedalās:

ZM: A.Krauze, M. Gelsbergs, Ā.Jansons, N.Strūve, I.Silamiķele

LVM: A. Melnis, A. Zalpēteris, Z. Driņķe, L. Ozola Šmite, V. Lūks

SIA PATA U.Mierkalns

Darba kārtībā:

Viedokļu apmaiņa par MK protokollēmuma uzdevuma par Informatīvo ziņojumu
"Informatīvais ziņojums par koksnes tirgus stabilizācijai valsts akciju sabiedrības
"Latvijas valsts meži" piegādēs ieviesto cenu korekciju rezultātu" būtību un izpildi.

Zemkopības ministrs A. Krauze informē, ka viņš kā ministrs var sniegt nevis juridisku, bet gan politisku skaidrojumu kādi bija iemesli un sasniedzamie mērķi sagatavojot un virzot informatīvo ziņojumu un protokollēmumu uz Ministru kabinetu.

Dokumentu sagatavošanas un apstiprināšanas gaitā zemkopības ministrs un arī ministru kabineta locekļi tika iepazīstināti ar problēmām nozarē, kuras izveidojušās AS "Latvijas valsts meži" (turpmāk LVM) pārdošanas līgumu klientiem ar termiņu virs 6 mēnešiem. Ministrs vērš uzmanību, ka zemkopības ministrs un ministru kabineta locekļi no LVM puses tika informēti par īstermiņa līgumiem un līgumiem ar termiņu garāku par 6 mēnešiem neizdalot vēl kādus citus līguma veidus. Virzot un pieņemot protokollēmumu mērķis bija palīdzēt visiem nozares uzņēmumiem, nodrošināt godīgu konkurenci, saglabāt uzņēmumu un kokrūpniecības nozares konkurētspēju un cenas atbilstību tirgus cenai gan konkrētā brīdī, gan arī turpmāk izveidojot jaunu cenošanas mehānismu visiem līgumiem ar termiņu garāku par 6 mēnešiem.

Ministrija reaģējot uz kokrūpniecības nozari pārstāvošo nevalstisko organizāciju sniegto informāciju par nozares uzņēmēju problēmsituāciju, sagatavoja un Ministru kabinetā iesniedza Informatīvo ziņojumu "Par Latvijas kokrūpniecības nozares konkurētspēju negatīvi ietekmējošo faktoru mazināšanu" (MK 2023. gada 19. decembra protokols Nr. 62 115. §). Ziņojums tika sagatavots, lai mazinātu LVM līgumu ar termiņu virs 6 mēnešiem skujkoku zāģbaļķu cenu atšķirību ar atbilstoša sortimenta apaļkoku tirgus cenām Latvijā un novērsu kokrūpniecības nozares konkurētspējas apdraudējumu, respektīvi palīdzētu visiem nozares uzņēmumiem saglabāt konkurētspēju. Kā rezultātā MK protokollēmums uzdeva "Zemkopības ministrijai kā valsts akciju sabiedrības "Latvijas valsts meži" akciju turētājai nodrošināt un uzdot LVM, ka ar 2024. gada 1. janvāri akciju sabiedrība "Latvijas valsts meži" skujkoku zāģbaļķu piegāžu ilgāka termiņa līgumos piemēro vidējās svērtās

zāgbaļķu cenas, kas attiecīgam periodam noteiktas akciju sabiedrības "Latvijas valsts meži" īstermiņa pārdošanas procedūrā".

Ministrija un ministrs nevar izšķirt radušos strīdu starp LVM un pārveidotā Ilgtermiņa mežizstrādes līguma turētāju par iepriekš minētā apaļkoku sortimenta cenu noteikšanu. Strīds risināms abām iesaistītajām pusēm vienojoties vai Latvijas normatīvos aktos paredzētajā kārtībā. Zemkopības ministrs aicina abas puses turpināt sarunas, lai rastu risinājumu un vērš uzmanību, ka pretējā gadījumā strīds jārīcina tiesas ceļā. Zemkopības ministrs aicina puses sākt sarunas par pārveidoto Ilgtermiņa mežizstrādes līgumu maiņu vai izbeigšanu, lai ņemtu vērā un novērstu prokuratūras un konkurences padomes norādītās bažas šajā jautājumā.

A.Zalpēteris informē, ka pildot 2023.gada MK protokollēmumā uzdoto LVM piemēroja vidējās svērtās zāgbaļķu cenas, kas attiecīgam periodam noteiktas akciju sabiedrības "Latvijas valsts meži" īstermiņa pārdošanas procedūrā, ilgāka termiņa līgumiem (3 gadīgi līgumi) un arī diviem Ilgtermiņa mežizstrādes pārveidotajiem līgumiem (5 gadīgi līgumi, kas turpinās vēl šogad). Tā kā Ministru kabinets 25.06.2024., balstoties uz Informatīvo ziņojumu "Par koksnes tirgus stabilizācijai valsts akciju sabiedrības "Latvijas valsts meži" piegādēs ieviesto cenu korekciju rezultātu" (MK protokols Nr. 26 53. §) lēma par mainītā cenu indeksācijas mehānisma piemērošanu laiku, nosakot, "mainītā cenu indeksācijas mehānisma piemērošanu līdz brīdim, kad tiks izstrādāts jauns cenošanas mehānisms visiem ilgāka termiņa sadarbības partneriem, vai līdz visu spēkā esošo ilgāka termiņa līgumu darbības perioda beigām, bet ne vēlāk kā līdz 2025. gada 31. maijam". Problēma ir vārdojuma "jaunais cenošanas mehānisms" dažādās interpretācijas iespējās, vai tā ir jauna "bāzes cena" un jauns indeksācijas mehānisms, kurš tādā gadījumā paredz jaunas cenas noteikšanu arī spēkā esošajos līgumos vai tikai jauna indeksācijas mehānisma vienāda attiecināšana uz visiem ilgāka termiņa piegādes līgumiem. Uzskata, ka LVM valdei pašai nav tiesības interpretēt MK protokollēmumu.

U.Mierkalns norāda uz LVM īstenotu dominējošā stāvokļa ļaunprātīgi izmantošanu, nepildot noslēgto piegādes līgumu noteikumus, kā arī nekorekti piemērojot abu MK protokollēmumus – grozot MK protokollēmumu redakcijas un neizpildot tajos norādītās prasības, kas traktējama kā sabotāža. Skaidro, ka no LVM puses netiek pildīti piegādes līgumu noteikumi par cenas aprēķinu, kā arī piegāžu grafikiem kārtējam 2025. gada 1. ceturksnim, kas bija jāveic līdz ceturkšņa sākumam. Norāda, ka saskaņā ar noslēgto piegādes līgumu 7.2.1. punkta noteikumiem kārtējā perioda cena tiek noteikta pēc spēkā esošās – iepriekšējā perioda cenas, t.i. 2024. gada 4. ceturkšņa cenas. Vienlaikus, ar MK protokollēmumiem visiem ilgāka termiņa piegādes līgumu partneriem tika uzdots noteikt vienādus noteikumus - lēmumā ir ietverta prasība LVM izstrādāt un ieviest vienādu cenošanas mehānismu visiem ilgāka termiņa partneriem. Šāda pieeja arī no PATA puses ir saprotama un būtu akceptējama - cenu noteikt līdzīgi kā pārējiem ilgāka termiņa partneriem. LVM šobrīd piedāvā PATA grupas uzņēmumiem piemērot cenu nevis saskaņā ar līguma noteikumiem (ņemot 2024. gada 4. ceturkšņa cenu), ne arī atbilstoši jaunajam cenošanas mehānismam, kas ir spēkā no 2025. gada visiem pārējiem ilgāka termiņa partneriem. Norāda, ka PATA uzņēmumi jau 2023. gadā ar vēstulēm vērsās LVM ar lūgumu izskatīt un risināt cenošanas jautājumu. LVM vēsturiski - 2022.-2023. gados piemērotā cenošana bija kropļojoša un PATA grupas uzņēmumiem nodarīja ap 30miljonu EUR zaudējumus. Attiecībā uz ilgtermiņa mežizstrādes līgumu pārveidi norāda, ka tās iniciators bija LVM jau vairāk kā 10 gadiem visiem IML (ilgtermiņa mežizstrādes līgums) līgumu

turētājiem un ar šādu īstenoto pārveidi tika mainīts IML esošais augošu koku iegādes princips, kā rezultātā koksni no IML platībām iegūst arī citi tirgus dalībnieki, kā arī pozitīvi vērtējams aspekts, ka pārveides rezultātā tiek samazināti IML līgumu termiņi. U.Mierkalns pauž cerību, ka nākotnē nebūs nepieciešama līdzīga diskusija attiecībā uz uzņēmuma IML platībās LVM faktiski izcirstajiem apjomiem.

A.Melnis aicina tomēr meklēt kompromisa risinājumu, atzīmējot, ka LVM valde un padome ir ļoti sarežģītā situācijā un jāņem vērā arī uzraugošo institūciju Valsts Kontroles, Konkurences padomes prasības un bez Zemkopības ministrijas atbalsta ir grūti situāciju risināt. Rosina tikties pie sarunu galda iesaistīto pušu un ministrijas pārstāvjiem, kopīgi vēlreiz mēģinot rast risinājumu situācijai.

Tikšanās protokols atspoguļo dalībnieku veidokļus pēc būtības un sagavots iesaistīto pušu vajadzībām. Protokols nav izmantojams izsniegšanai trešajām personām.

Zemkopības ministrs

A.Krauze

Protokolēja

I.Silamiķele

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU
ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU